

שיעור 13 – תרגול

תרגיל 38

תרגמו את השיחה הבאה בין מרקוס, טיטוס וקורנליוס:

M. ubi fuistis, Tite et Quīnte?

T. ego in meō lūdō fuī et Quīntus in suō¹ lūdō fuit. bonī puerī
fuimus. fuitne Sextus in vīcō hodiē?

M. fuit. nūper per agrōs proximōs fluviō mātūrābat. ibi is et
Cornēlius habent nāvigium.

T. nāvigium dīcis? aliī nārā eam fābulam

M. vērō (כן; באמת), pulchrum et novum nāvigium

Q. cuius (של מי?) pecūniā Sextus et Cornēlius id nāvigium parant ? quis
iīs pecūniam dat?

M. amīcī Cornēllī multum habent aurum et puer pecūniā nōn eget.

T. quō puerī nāvigābunt? nāvigābuntne longē ā terrā?

M. dubia sunt cōnsilia eōrum. sed hodiē, crēdō, sī ventus erit idōneus,
ad maximam īnsulam nāvigābunt. iam anteā ibi fuērunt. tum
autem ventus erat perfīdus et puerī magnō in perīculō erant.

Q. aqua ventō commōta est inimīca nautīs semper, et saepe perfīdus
ventus nāvigia rapit, agit, dēletque. īī puerī maximē
attentī esse debent.

תרגיל 39

תרגמו את המשפטים הבאים:

1. gladiīs et sagittīs incolās oppidī superāvērunt.

¹ שלו, של עצמו=suō (יילמד בשיעור הבא)

2. contrā Rōmānōs bellum Gallī parābunt.
3. in oppidō Helvētiōrum erit cibī inopia.
4. lēgātus agricolās pīlīs armāvit.
5. nautae gladium pulchrum Mārcō perītō dedērunt.
6. in oppidum puellās et puerōs convocābant.
7. arma comparāre mātūrāvit.
8. parvum Helvētiōrum oppidum expugnāverant.
9. multa impedīmenta in vīcum portāverimus.
10. dōna ad rēgīnam portābant.
11. rēgīnae cōpiae ferae erant.
12. ad oppidum frūmentī cōpia erat.
13. multōs vicōs Gallōrum mox oppugnāverit.
14. gladiīs ad impedīmenta pugnāverant.
15. magnam pecūniam incolīs nōn dedimus.
16. mox in agrīs lātīs Gallōrum erit frūmentum.

תרגיל 40

תרגמו את הקטע הבא המספר על פלישת חניבעל לאיטליה במלחמה הפונית השנייה:

Hannibal, postquam in Italiam vēnit, cōpiās trans fluvium Ticinum dūxit, ubi castra habēbat. inde ubi mīlitēs convocāvit, praemia certa nuntiāvit. 'agrōs,' inquit, 'in Italiā, Africā, Hispāniā mīlitibus dabo, aut pecūniam: lībertātem servīs dabo.' inde Hannibal cōpiās Rōmānās prope fluvios, Ticinum et Trebiam, superāvit. proximō annō ubi Nepos, imperātor Rōmānus, cōpiās per saltum dūcēbat, Hannibal insidiās parāvit et subito oppugnāvit. Poenī imperātōrem Rōmānum et mīlitēs multōs necāvērunt et cēterōs fugāvērunt.

חניבעל חצה את האלפים בשנת 218 לפנה"ס ופלש לאיטליה. כך החלה המלחמה הפונית השנייה. שלוש השנים הראשונות שלו באיטליה היו קטלניות עבור הרומאים. הקרב הראשון ברומאים היה ליד נהר **טיקינוס** (היום Ticino). לאחר מכן התקדם לנהר **טרביה** (היום Trebbia), שפך של נהר הפו, ושוב הביס את הרומאים. מעבר – [שם עצם מנטיה רביעית שטרם נלמד. כאן ביחסת אקוזטיבוס אחרי מילת יחס] saltus, -ūs (m.) צר בין הרים, גיא נהר טיקינוס בגאליה. היום בצפון איטליה. – Tīcīnus, -i (m.) נהר בצפון איטליה – Trebia, -ae (m. !) פונים, שמם של הפיניקים בפי הרומאים – Poeni, -ōrom (m. pl.)

תרגיל 41

צרפו את שם התואר לשם העצם כנדרש על פי היחסות השונות, והטו אותם כך שיתאימו לפעלים או לשמות התואר והעצם הנלווים. תרגמו את הצירופים שיצרתם:

animal, animālis (n) + saevus, a, um (פראי, אכזר)

nominativus sg.

nominativus pl.

accusativus sg. + conspexit (ראה)

accusativus pl. + conspexerunt

genetivus sg. + magnitūdo [magnitūdo, magnitūdinis (f) – גודל]

genetivus pl. + maximum

dativus sg. + proximus [proximus, a, um – קרוב]

dativus pl. + proximus

cum + ablativus sg.

cum + ablativus pl.

arbor, arboris (f) + altus, a, um (גבוה)

nominativus sg.

nominativus pl.

accusativus sg. + ascendi (=טפסתי)
accusativus pl. + ascendimus
genetivus sg. + propinquitā [propinquitā, -tātis (f.) – [קרבה]
genetivus pl. + propinquitas
dativus sg. + propinquus [propinquus, a, um – [קרוב]
dativus pl. + propinquus

אוצר מילים לשיעור 13

anteā (adv.) – קודם לכן
armō, armāre, armāvī, armātum – לצייד בנשק, לחמש
attentus, -a, -us – קשוב, זהיר
certus, -a, -um – בטוח, ודאי, מוחלט
cēterus, -a, -um – יתר, נותר
commōtus, -a, -um – גועש, שוצף, מטולטל מצד לצד
comparō, comparāre, comparāvī, comparātum – להכין, לכונן, להקים, להשוות
convocō, convocāre convocāvī, convocātum – לכנס
dubius, -a, -um – לא קבוע, מתנדנד, מהוסס, שנוטה לכאן ולכאן
effugiō, effugere, effūgī – להימלט
expugnō, expugnāre, expugnāvī, expugnātum – לכבוש
fugō, fugāre, fugāvī, fugātum – להבריח, להניס
gladius, -ii (m.) – חרב
idōneus, -a, -um – מתאים, הולם, ראוי
impedīmentum, -i (n.) – מכשול [ברבים: מטען, ציוד]
inde (adv.) – מכאן, אז, מכאן והלאה
inimīcus, -a, -um – עוין, לא ידידותי
inopia, -ae (f.) – חוסר, מחסור

inquit - (inquam החסר) – הוא/היא אמר/ה –
insidiae, -ārum (f. pl.) – מלכודת, מארב –
libertās, libertātis (f.) – חירות, חופש –
lūdus, -i (m.) – משחק; בית ספר –
mātūrō, mātūrāre, mātūrāvī, mātūrātum – למהר (לעשות); להבשיל –
mātūrō, mātūrāre, mātūrāvī, mātūrātum – למהר, להבשיל –
mox (adv.) – מייד, כבר –
nāvigium, -ii (n.) – סירה –
nāvigō, nāvigāre, nāvigāvī, nāvigātum – להפליג –
nūntiō, nūntiāre, nūntiāvī, nūntiātum – לבשר, להודיע –
nūper (adv.) – לאחרונה –
oppugnō, oppugnāre, oppugnāvī, oppugnātum – להתקיף, להסתער –
perfidus, -a, -um – בוגדני, שקרי, מסוכן –
perītus, -a, -um – מיומן, מנוסה, בעל ניסיון –
pīlum, -i (n.) – כידון, רומח –
postquam – לאחר ש, אחרי, כאשר –
prope (מילת יחס) + acc. – קרוב ל... –
rapiō, rapere, rapuī, raptum – לחטוף –
tum (adv.) – אז –
1. היכן? איפה? 2. לאן? 3. כאשר, בשעה ש – ubi
לבוא, להגיע – veniō, venire, vēnī, ventum –
רוח – ventus, -i (m.) –
רחוב, כפר – vīcus, -i (m.) –